

УДК 821.161.2

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.1.1/29>**Песоцька Д. Л.**<https://orcid.org/0000-0002-6544-3713>

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кущенко Ж. Л.<https://orcid.org/0000-0001-8439-1798>

Харківський технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ЛІНГВІСТИЧНІ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ АСПЕКТИ ВІДТВОРЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОГО АРГО В УКРАЇНСЬКОМУ КІНОДИСКУРСІ

У статті розглядається проблема перекладу французького арго українською мовою в рамках сучасного кінодискурсу. Актуальність дослідження зумовлена активним поширенням арготичної лексики у молодіжному мовленні та аудіовізуальних творах, а також зростанням попиту на якісний кінопереклад в умовах популяризації іноземних серіалів і фільмів в Україні. Особливу увагу приділено труднощам відтворення стилістично зниженої, культурно маркованої та експресивної лексики, що часто не має прямих відповідників у мові перекладу.

Об'єктом дослідження є французьке арго як елемент сучасної розмовної мови та кіномовлення, а предметом – його лінгвістичні та перекладацькі особливості в українському аудіовізуальному перекладі. Метою роботи є виявлення специфіки функціонування арго у французькому кінодискурсі та аналіз стратегій його адекватного перекладу на матеріалі серіалу «Lupin» (2021) і фільму «Les Liaisons Dangereuses» (2022).

У дослідженні узагальнено теоретичні підходи до вивчення арго як соціально маркованого та динамічного мовного явища, визначено його основні функції в молодіжному середовищі та художньому кіномовленні. На основі аналізу конкретних прикладів з'ясовано, що переклад арготичних одиниць ускладнюється культурними розбіжностями, відсутністю еквівалентів, а також необхідністю збереження прагматичного та емоційного ефекту оригіналу.

Встановлено, що найпоширенішими перекладацькими стратегіями є використання функціональних аналогів, стилістично зниженої або нейтральної лексики, компенсації, описового перекладу та семантичного розвитку. Зроблено висновок, що успішний переклад французького арго можливий за умови врахування контексту, жанрових особливостей твору та мовних норм цільової аудиторії.

Ключові слова: французьке арго, кінодискурс, переклад, еквівалент, серіал.

Постановка проблеми. Сучасні мовні процеси відзначаються інтенсивною мінливістю, у межах якої арго дедалі активніше інтегрується в повсякденне спілкування. Найвиразніше це проявляється в молодіжних практиках та у сфері аудіовізуальних медіа, де нестандартна лексика використовується для підвищення правдоподібності, емоційної виразності та соціального маркування персонажів. У цьому сенсі французьке арго стало помітним елементом нинішнього кінодискурсу, оскільки віддзеркалює культурні, соціальні та вікові параметри мовців.

Зростання інтересу української аудиторії до іноземних серіалів і фільмів актуалізує потребу в перекладі, який передає не лише смислове ядро

реплік, а й їхні стилістичні, емоційні та прагматичні характеристики. Саме арготична лексика становить одну з найбільших труднощів для перекладача, адже вона часто є культурно специфічною, нестабільною та не має прямих відповідників. Тому вивчення підходів до перекладу французького арго українською є значущим як для теорії, так і для перекладацької практики.

Постановка завдання. Метою цієї роботи є окреслення функціональних особливостей французького арго в сучасному кіномовленні та аналіз перекладацьких рішень на матеріалі серіалу *Lupin* (2021) і фільму *Les Liaisons Dangereuses* (2022).

Арго давно перебуває в полі зору лінгвістів, оскільки воно відображає не лише мовні,

а й суспільні зрушення. У науковому дискурсі цей різновид лексики тлумачиться як соціально маркований код, притаманний окремим групам і зорієнтований на формування внутрішньогрупової солідарності, відмежування від офіційної норми або створення «закритого» комунікативного простору. Через проміжне положення між розмовним стилем, жаргоном і просторіччям аргоскладно чітко класифікувати.

Дослідники (В. Бондалетов, О. Горбач, В. Корунець, Л. Ставицька,) розглядають арго як історично рухливий словниковий шар, що постійно оновлюється й відбиває актуальні реалії певних соціальних спільнот. Воно постає як продукт мовної інновації та чутливо реагує на соціокультурні й технологічні зміни, що робить його водночас складним і плідним об'єктом перекладознавчого аналізу.

Молодіжне арго у французькій мові виконує низку важливих функцій: ідентифікаційну, експресивну, емотивну, прагматичну, конспіративну та естетичну. Воно дозволяє мовцям передавати емоції, підкреслювати групову приналежність, створювати неформальну атмосферу спілкування та висловлювати протест проти усталених соціальних норм. У кіномовленні арго допомагає створити достовірні образи персонажів, передати їхній соціальний статус, вік і психологічний стан.

Переклад аргоскладно здійснюється низкою факторів: різницею культурних контекстів, відсутністю прямих еквівалентів, часовими та технічними обмеженнями, необхідністю синхронізації тексту з відеорядом. Перекладач змушений обирати між збереженням стилістичної маркованості та зрозумілістю для цільової аудиторії.

Найпоширенішими стратегіями перекладу аргос є використання функціональних аналогів, стилістично зниженої лексики, компенсації, нейтралізації, описового перекладу та семантичного розвитку. Вибір конкретної стратегії залежить від контексту, жанру фільму та характеристик персонажів.

У межах даного дослідження здійснено аналіз особливостей перекладу французького аргос на матеріалі телесеріалу «*Lupin*» (знятому у жанрі кримінальної драми, який розповідає про пригоди головного героя — харизматичного шахрая, натхненного образом Арсена Люпена. Сюжет твору насичений кримінальними інтригами, протистоянням із поліцією та динамічними діалогами, що значною мірою зумовлює активне використання арготичної лексики) та молодіжного

фільму «*Les Liaisons Dangereuses*» (події у фільмі розгортаються навколо групи підлітків, що також дає змогу проаналізувати сучасне молодіжне арго у Франції).

Мовлення персонажів серіалу «*Lupin*» вирізняється високим рівнем розмовності та стилістичної зниженості, що робить його цінним матеріалом для дослідження сучасного французького аргос та його відтворення українською мовою. Аналіз подібних аудіовізуальних творів є корисним не лише з точки зору перекладознавства, а й для глибшого розуміння функціонування живої розмовної мови у кінодискурсі.

Попри те, що значна частина арготичних одиниць зафіксована у лексикографічних онлайн-ресурсах, труднощі їхнього перекладу залишаються актуальними. Основною проблемою є пошук таких перекладацьких відповідників, які б максимально точно передавали не лише денотативне значення, а й емоційне та стилістичне навантаження оригіналу. Встановлення відповідності між експресивністю французького аргос та засобами української мови є складним і багатоаспектним завданням.

Як показує аналіз, переклад арготичних одиниць у більшості випадків здійснюється шляхом використання:

- еквівалентних відповідників;
- стилістично нейтральної лексики;
- одиниць зниженого стилю;
- компенсаторних і описових перекладацьких трансформацій.

Першою суттєвою проблемою перекладу аргос є розбіжність лексико-семантичних груп у французькій та українській мовах. Навіть за наявності формально близьких одиниць вони можуть відрізнятися ступенем експресивності або емоційного забарвлення. Другою проблемою є культурна зумовленість аргос, що часто призводить до безеквівалентності та потребує функціональної адаптації.

Головним завданням перекладача у такому випадку є застосування перекладацьких трансформацій, які забезпечують збереження прагматичного ефекту оригіналу з урахуванням норм мови перекладу. Особливу роль відіграє контекст, оскільки саме він дозволяє правильно інтерпретувати значення та емоційний відтінок арготичних одиниць.

Для практичного аналізу розглянемо приклади аргос, використані у серіалі «*Lupin*» та фільмі «*Les Liaisons Dangereuses*».

Далі розглянемо арготичні вирази, що були підібрані для аналізу:

Quels trucs tu fais – «що ти коїш». Це типовий арготичний вислів. У французькій мові слово *truc* уживається дуже широко – ним позначають практично будь-який предмет або явище; українською його можна передати як «річ», «штука», «предмет». З огляду на контекст цю фразу доцільно перекладати як «коїти» або «творити». У цьому випадку застосовано прийом граматичної трансформації, за якого кілька частин мови замінюються однією.

Tu as vu ses stories? il est évident que c'est mort. – «Ти бачив її сторіз? Очевидно, що все скінчено».

Англiцизм «сторіс» є сленговим найменуванням, яким позначають короткі публікації в соціальній мережі Instagram. Оскільки ця платформа активно розвивається, запозичення з англійської мови міцно закріпилися в мовленні сучасної молоді. В українській мові також уживається форма «сторіс», що дає підстави говорити про повний лексичний відповідник. Дослівний переклад виразу *c'est mort* звучав би як «це мертво», однак у контексті, де йдеться про стосунки між молодими людьми, доцільніше застосувати прийом семантичного розвитку.

Fais gaffe à ces deux – «дивись в обидва за цими двома».

Вираз *faire gaffe* належить до фамільярного мовного реєстру й передає значення «бути напоготові», «бути уважним», «бути насторожі», «бути обережним». В українському перекладі використано фразу «дивитися в обидва», яка має розмовний характер, але не є арготичною. У цьому випадку можна говорити про застосування прийому компенсації.

J'm'en bats les couilles – «мені начхати».

Це арготичний вислів, що належить до нижчого мовного реєстру. У мові перекладу можна було б дібрати нейтральний відповідник «мені байдуже», проте для точнішого відтворення емоційного забарвлення перекладач обрав більш різкий варіант — «мені начхати». Завдяки використанню еквівалентного перекладу вдалося зберегти ту саму експресію, що й в оригіналі.

Il t'a dit de faire belek – «він сказав тобі бути пильним».

Вираз *faire belek* передає значення «бути обережним, пильним, уважним». Оскільки в мові перекладу відсутній розмовний відповідник, який органічно вписувався б у цей контекст, перекладач удається до стратегії нейтралізації, використовуючи нейтральну лексику в межах описового перекладу.

Et d'un coup j'vois – «щойно я побачив».

У цьому прикладі розглядається вираз *d'un coup*. Він належить до загальноновживаної лексики й часто трапляється в розмовному мовленні. За своїм значенням цей вислів передає часовий аспект дії, тому в перекладі його відтворено як «як тільки». Унаслідок цього зникає експресивність, адже в українській мові такий варіант не має емоційного забарвлення. Застосувавши стратегію нейтралізації, перекладач передав фразу нейтрально й описово.

Je me moque de qui achète les armes – «Мені байдуже, хто купує зброю».

Фраза «*Je me moque de*» у французькому арго дійсно означає «Мені байдуже» або «Я не цікавлюся цим». У великій мірі, важливо, щоб переклад виразу відображав контекст та семантичне значення фрази, тому в даному випадку був обраний найточніший варіант із можливих.

Il est beau gosse – «він красунчик».

Фраза *il est beau gosse* у французькій мові виражає симпатію або захоплення чоловіком, коментуючи його зовнішність та привабливість. *Beau gosse* є арготичним виразом і означає «красивий чоловік» або «красень». В українському перекладі використано слово «красунчик», яке є поширеним серед молоді і вдало передає значення оригіналу.

J'ai besoin de pognon pour acheter ça – «мені потрібні бабоси, щоб його купити».

Слово «*pognon*» – це арготичний вираз, який вживається в розмовній мові і вказує на «гроші». Тут перекладач вирішив використати аналогічний арготичний вираз «бабоси» з метою компенсації, оскільки він відображає схоже значення та має той самий емоційний вираз, що і оригінальний текст.

Fake comme tes propos – «фейкова як і твої слова».

Тут мова йде про використання англійського виразу в арготичному контексті. Запозичення швидко впроваджуються в мову, часто зберігаючи подібну фонетичну форму, і українська мова не виняток. Тому перекладач може з впевненістю застосовувати еквівалентний переклад і вживати слово «фейкова» для вираження того самого значення.

Je sais comment à les semer – «я знаю як злиняти від них». Фраза «*les semer*» у французькому арго означає «уникнути переслідування». В українській мові перекладач обрав вираз «злиняти від них». Це не арготичний, а розмовний вираз тож можемо говорити про застосування компенсації.

T'es même pas bon dragueur – «ти так собі бабій».

Лексема *dragueur* в арготичному вжитку позначає людину, яка активно фліртує або заграє. В українській мові для цього значення вже існує сленговий відповідник «бабій», тому переклад можна вважати адекватним. Окрім того, тут застосовано прийом антонімічного перекладу: в оригіналі використано заперечну конструкцію, яку дослівно можна було б передати як «ти навіть не хороший бабій». Частка *même* посилює емоційну виразність вислову. Унаслідок антонімічної трансформації з'являється варіант «ти так собі бабій», який, на нашу думку, краще відтворює рівень експресії оригіналу.

Tout l'monde est zinzin ici – «всі тут просто жорстко попливли».

Вираз *être zinzin* є арготичним і позначає «бути божевільним». Існують різні версії його походження: деякі дослідники пов'язують його з нідерландським словом *waanzin*, утвореним шляхом повторення останнього складу, інші вважають, що воно потрапило до французької з німецького *wahnsinn*, сформованого за тим самим принципом. Незалежно від походження, значення цих слів однакове – «божевілья». В українській мові для передачі цього арготичного вислову застосовано сленговий відповідник «жорстко попливли», при цьому використано граматичну заміну, щоб передати значення поняття «божевілья».

Pourquoi tu pêtes les plombs? – «чому ти бісишся?»

Вираз «*péter les plombs*» - це арготичний вираз, який перекладають як «розлютитися» українською мовою. Однак для підсилення емоційного виразу в фразі, перекладачі вирішили скористатися розмовним виразом. Після використання трансформації компенсації, був підібраний переклад «біситися». На нашу думку, такий варіант перекладу найближчий до оригінального значення.

C'est pas grave, cool – «це не страшно, забий».

У цьому прикладі ми розглянемо слово «cool». Ця лексична одиниця відноситься до арго, оскільки є запозиченням, яке широко використовується в молодіжних середовищах. Це слово має англійське походження і перекладається як

«нічого страшного». В українській мові важко знайти точний еквівалент, оскільки у нас немає аналогічного запозичення. В результаті перекладач використав метод компенсації і переклав цей вираз за допомогою українського сленгу, використовуючи вираз «забий».

C'est évident, elle a juste la cote – «це ж очевидно, вона просто хайпова».

Вираз «*avoir la cote*» є арготичним. Його можна тлумачити як «бути затребуваним». У вихідній мові не було знайдено точного еквіваленту, тому перекладач використав метод описового перекладу. На нашу думку, це призвело до певної втрати під час перекладу.

Sortir c'est pour les tocards – «тусити це для нікчем».

Дієслово *sortir* у цьому випадку вживається в жаргонному значенні. Хоча буквально воно перекладається як «виходити», з контексту очевидно, що йдеться про дозвілля, вечірки та розваги. Саме тому перекладач застосував трансформацію і передав його як «тусити» або «відпочивати», що точніше відтворює зміст оригіналу. Окремо варто звернути увагу на лексему *les tocards*, яку перекладено як «нікчеми». Загалом цей жаргонізм можна передати й такими варіантами, як «невдахи», «дурники» чи «чайники». Тут також використано трансформацію з метою точнішого відтворення значення, а обраний варіант, на нашу думку, найкраще зберігає емоційне забарвлення вислову.

Висновки. Отже, французьке арго є складним і багатограним мовним явищем, що відіграє важливу роль у сучасному кінодискурсі. Його переклад українською мовою потребує від перекладача не лише глибоких мовних знань, а й високої культурної та прагматичної компетенції. Аналіз матеріалу показав, що найефективнішими стратегіями перекладу арго є використання функціональних аналогів і компенсації, які дозволяють зберегти експресивність і стилістичну своєрідність оригіналу.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розширенні корпусу аналізованих аудіовізуальних текстів та вивченні особливостей перекладу арго в інших жанрах кіно.

Список літератури:

1. Білас А. А. Французьке арго у перекладознавчому аспекті. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики: Зб. наук. пр. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2005.
2. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. Київ : Критика, 2005. 464 с.
3. Sirén A. L'argot des cités en tant que marqueur d'identité. Etude sociolinguistique des termes argotiques dans *Kiffe kiffe demain* de Faïza Guène. (Mémoire de maîtrise). Université de Tampere, Tampere. 2014.

Pesotska D. L., Kushchenko Zh. L. LINGUISTIC AND TRANSLATION ASPECTS OF REPRODUCING FRENCH ARGOT IN UKRAINIAN CINEMA DISCOURSE

The article discusses the problem of translating French slang into Ukrainian within the context of contemporary film discourse. The relevance of the study is determined by the active spread of slang vocabulary in youth speech and audiovisual works, as well as the growing demand for high-quality film translation amid the popularization of foreign TV series and films in Ukraine. Particular attention is paid to the difficulties of reproducing stylistically reduced, culturally marked, and expressive vocabulary, which often has no direct equivalents in the target language.

The object of the study is French argot as an element of contemporary colloquial language and film speech, and the subject is its linguistic and translation features in Ukrainian audiovisual translation. The aim of the work is to identify the specifics of the functioning of argot in French film discourse and to analyze strategies for its adequate translation based on the material of the series “Lupin” and the film “Les Liaisons Dangereuses.”

The study summarizes theoretical approaches to the study of slang as a socially marked and dynamic linguistic phenomenon and identifies its main functions in the youth environment and artistic film language. Based on the analysis of specific examples, it has been found that the translation of slang units is complicated by cultural differences, the lack of equivalents, and the need to preserve the pragmatic and emotional effect of the original.

It has been established that the most common translation strategies are the use of functional analogues, stylistically reduced or neutral vocabulary, compensation, descriptive translation, and semantic development. It has been concluded that successful translation of French argot is possible provided that the context, genre characteristics of the work, and language norms of the target audience are taken into account. Prospects for further research are related to expanding the material for analysis and studying the translation of argot in other film genres.

Keywords: *French slang, film discourse, translation, equivalent, TV series.*

Дата першого надходження статті до видання: 20.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 24.04.2026